

Bedrijfstestament

De fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten zijn sinds dit jaar verruimd. Om daarvan optimaal te profiteren, moet de directeur-grootaandeelhouder tijdig een 'bedrijfstestament' opmaken, de bedrijfsstructuur aanpassen en zijn huwelijkscontract onder de loop nemen.

AUTEUR LEX VAN ALMELO | BEELD MARJA BROUWER

Henk Zijlstra is 58 en directeur-grootaandeelhouder van Automobiel Zijlstra BV*. De aandelen van deze BV zijn in handen van Zijlstra Auto Holding BV. De waarde van de onderneming is één miljoen euro. Henks zonen Mark, Job, Jan Peter en Geert zijn tussen de 27 en 35 jaar oud. Na de scheiding met hun

belastingvrij kan worden geërfd. Van de rest van het geërfde bedrijfsvermogen is 83 procent vrijgesteld van successiebelasting. Dat voordeel geldt echter alleen voor de bedrijfsopvolger(s). Maar Mark, Job, Jan Peter en Geert zijn gewone erfgenamen.

De zonen kunnen de Belastingdienst alsnog vragen om in aanmerking te

De bedrijfsopvolgingsfaciliteiten gelden alleen voor de materiële onderneming en niet voor 'geldzak-bv's'

moeder Ingrid is Henk niet hertrouwd. Zijn jonge vriendinnen bezorgen Henk een gevoel van onsterfelijkheid. Dat Henk overlijdt aan een hartstilstand is dan ook volkomen onverwacht. Hij blijkt niets te hebben geregeld. De vier zonen erven ieder een kwart van de aandelen van het autobedrijf. Over de eerste € 118.000 van hun erfenis betalen zij ieder tien procent successiebelasting en over de rest het dubbele.

ALLEEN BEDRIJFSOPVOLGERS

Als Zijlstra senior voor zijn overlijden de opvolging had geregeld en bijvoorbeeld een bedrijfstestament had opge maakt, hadden zijn zonen geen successiebelasting hoeven betalen, zeggen Dennis van der Veer en Toine van Beers, fiscalisten bij respectievelijk Schuiteman Accountants & Adviseurs en BDO. Met ingang van 2010 zijn de fiscale faciliteiten van de bedrijfsopvolgingsregeling namelijk zo verruimd dat per onderneming één miljoen euro

komen voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteit. Dan moeten zij vijf jaar wachten voordat zij de aandelen kunnen verkopen.

'TESTAMENT'

Het is dus aan te bevelen dat Henk bedenkt wat hij wil terwijl hij nog leeft. Als hij graag de kleurloze Jan Peter op de winkel laat passen omdat Mark, Job en Geert elkaar de tent uit zullen vechten, moet hij Jan Peter tijdig aanwijzen als bedrijfsopvolger. Van der Veer: "Henk kan dat bijvoorbeeld doen door de bestaande aandelen om te zetten in preferente aandelen en daarbij een deel van de zeggenschap behouden. Bij zogenoemde cumprefs heeft Henk bovendien recht op een vast dividend. Aan Jan Peter geeft hij dan nieuwe, gewone aandelen uit."

Om te voorkomen dat vader met zijn stemrecht te lang aan de touwtjes blijft trekken, kun je afspreken dat de BV in de loop van tien jaar de preferente aandelen inkoopt vanuit de opgepote winsten, eventueel aangevuld met geleend geld. Als Henk voor die tijd overlijdt kunnen de cumprefs vallen onder de bedrijfsopvolgingsregeling. Van der Veer: "In de wet wordt dit nu nadrukkelijk erkend als een standaard-situatie voor de bedrijfsopvolging." De andere zonen krijgen hun erfdeel in de vorm van een vordering op Jan Peter. Op deze manier profiteert het kwartet na het overlijden van hun vader maximaal van de vrijstelling, terwijl Jan Peter gewoon de zaak kan voortzetten.

Kritisch rapport

Toine van Beers (BDO) is samen met collega's en fiscalisten van de Universiteit van Tilburg auteur van een kritisch rapport* over de nieuwe Successiewet. Van Beers: "Deze wet zou eenvoudiger en goedkoper worden. Maar de aanpassingen leiden eerder tot nog meer complexiteit. Wij inventariseren nu bij onze cliënten hoe zij het geregeld hebben. Daarbij kijken wij zowel naar de bedrijfsstructuur, het testament van de ondernemer als naar diens huwelijkscontract. Wanneer je bijvoorbeeld op huwelijksvoorwaarden bent getrouwd en een verrekenbeding hebt, krijgt de langstlevende een vordering op de nalatenschap in plaats van een deel van de onderneming. Dat betekent alleen maar uitstel van belastingbetaling in plaats van vrijstelling. Het is daarom beter om getrouwd te zijn in gemeenschap van goederen."

NOOT

* Het rapport De gewijzigde Successiewet is te vinden op www.uvt.nl/fit/gewijzigdesuccessiewet.pdf.

'Het is beter om getrouwd te zijn in gemeenschap van goederen.'

bespaart belasting

Nieuw in de wetgeving

De Successiewet, de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten en de inkomstenbelasting zijn per 2010 veranderd. Dit zijn de belangrijkste wijzigingen:

- De tarieven voor erfgenamen zijn verlaagd: het toptarief voor derden van 68 naar veertig procent en voor kinderen van 27 naar twintig procent.
- De bedrijfsopvolgingsfaciliteiten zijn verruimd. In plaats dat 75 procent van het hele geërfde of geschonken ondernemingsvermogen wordt belast, geldt nu per onderneming een honderd-procentvrijstelling voor de eerste één miljoen euro, terwijl 83 procent van het meerdere wordt vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht.

Van der Veer: “Je kunt overigens hetzelfde doen als er maar één BV is, zonder holding.”

PENSIOEN BV

Om de cumprefs onder de regeling te laten vallen, moet Jan Peter een jaar voor het overlijden van zijn vader gewone aandelen in de holding of werkmatschappij bezitten. Deze ‘bezitsei’ is nieuw. Ook nieuw is dat de vrijstelling niet geldt per ondernemer, maar per onderneming. Als Henk Zijlstra samen met drie vennoten eigenaar zou zijn geweest van het bedrijf dan zou de vrijstelling voor zijn opvolger maximaal 2,5 ton zijn geweest.

Net als voorheen gelden de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten alleen voor de materiële onderneming en niet voor ‘geldzak-bv’s’. Maximaal vijf procent van het bedrijfsvermogen mag niet-bedrijfsgebonden zijn, zoals belegd vermogen, pensioen- en stamrechtverplichtingen en overvloedige liquide middelen. De rest van het niet-bedrijfsgebonden vermogen wordt niet vrijgesteld.

‘GEEN VOORUITGANG’

Hoewel de tarieven in de nieuwe Successiewet vereenvoudigd zijn, vindt Toine van Beers de nieuwe wetgeving op veel punten helemaal geen vooruitgang: “Bij een niet-materiële onderneming kun je het aanmerkelijk belang niet meer door-

schuiven. Over het beleggingsvermogen in de onderneming betalen de erfgenamen weliswaar maximaal twintig procent. Maar in het meest ongunstige geval betalen zij ook nog eens twintig procent inkomstenbelasting over winst uit aanmerkelijk belang. Dat betekent dat dit geërfde vermogen nu wordt belast tegen veertig procent, terwijl dit tot 2010 hooguit 27 procent was.” □

NOOT:

* Het bedrijf Automobiel Zijlstra is gefingeerd.